

Rapport

nr 101, mars 1996

Föreningen Íslandssamlarna
Per Olov Abrahamson • Söderberga allé 38 • 162 51 Vällingby

Hej

Och välkomna till det nya årets filatelistiska begivenheter. När du läser denna Rapport har redan hälften av vårens möten, även årsmötena, redan passerat revy, och med förhållandevis ganska många medlemmar på mötena, både nya och gamla ansikten har skymtat. Föreningens ekonomi är god och styrelsen har föreslagit årsmötet om oförändrad årsavgift, även om portot för Rapporten, speciellt till våra utländska vänner, ökat drastiskt.

När detta skrives har beslut tagits av styrelsen i Stockholm och ordf. i Göteborg att mangrannt närvara vid SFF:s kongress i Växjö i slutet av april. Kanske kan vi där få några bra tips om hur vi skall kunna få lite mer aktivitet i föreningen. Det behövs ! Statistiken visar att, trots att vi i år fått 14 nya medlemmar, så har vi av olika anledningar förlorat 13, vilket visserligen ger ett lite plus. Men faktum kvarstår att genomsnittsåldern är hög och att vi på sikt måste få in fler ungdomar i föreningen om den skall kunna fortleva. Det är därför min förhoppning, att du på din ort och i din förening, försöker värva nya medlemmar till Íslandssamlarna, anmälningsblanketter kan du beställa av sekreteraren.

Årets vinst och förlustkonto på medlemssidan ser ut som nedan:

Nya medlemmar	Stockholm	3
"	Göteborg	8
"	Övriga	<u>3</u>
		14

Och på minussidan

Utgånga på egen begäran	7
Utgånga på grund av obetald avgift	<u>6</u>
	13
Totalt	<u>+1</u>

Jag vill också här gärna passa på göra lite reklam för Stockolmsavdelningens sista möte för säsongen den 4 maj ! Under många år avhölls detta möte ute hos Berit och Bernhard Beskow på deras "Lillpälsten" i Brottbys norr om Stockholm, med massor av medlemmar från hela landet som gäster. Nu tycker vår kassör Leif Nilsson att denna tradition skall återuppstå igen efter några års frånvaro. Han och hans fru Ann Eva har därför inbjudit oss alla till villan utanför Norrtälje, allt för att denna gamla goda sed med möten ute i det fria i den vackra vårmånaden Maj skall upprätthållas. Jag vill gärna poängtera att inbjudan inte bara gäller Stockholmsmedlemmarna, utan alla ni som har lust och möjlighet att komma är välkomna ! Mer om de praktiska arrangemangen under rubriken "Möten".

sekr.

VÅRENS ÅTERSTÅENDE MÖTEN I STOCKHOLM OCH GÖTEBORG

STOCKHOLM

FÄLTÖVERSTEN, Valhallavägen 144, T-station KARLAPLAN
(möteslokalen ligger i samma hus som T-stationen)

på alla möten bjuder vi på kaffe och kaka.

Möten enligt nedanstående schema

Torsd. 7/3

Årsmöte. Liten auktion

Torsd. 11/4

Kvällens tema: Moderna varianter. Kända och okända varianter på märken från Republiken och framåt visas. Det finns ganska många.

Lörd. 4/5

Möte hos vår kassör Leif Nilsson i Norrtälje. Du som inte hittar till Södersvik, nästan ute vid Kapellskär, eller inte åker egen bil uppmanas att ta kontakt med ordförande Stig Österberg tel. 08/500 341 46, eller sekreteraren P.O Abrahamson, tel 08/687 02 26, alt. 010/673 35 71, för information om träffpunkt.

GÖTEBORG

GÅRDABO

Möten den andra torsdagen i varje månad

Torsd, 14/3

Tryggve J. visar isländska försändelser
Miniutställare: Bengt P.

Torsd. 11/4

En varm afton med Lennart E.
Miniutställare: Kjell M.

Torsd. 9/5

Besök på Eriksbergs varv, där Axel Miltander visar den nybyggda ostindiernfararen Göteborg.

GLÖM NU INTE BORT DESSA DATUM !!!

ÍSLANDSKLUBBEN I GÖTEBORG

Höstsäsongen avslutades den 14 december. Mötet besöktes av 19 medlemmar och 3 gäster. Vinnare av närvarolotteriet blev Rudolf och Karl Erik fick 2:a priset. Kvällens miniutställare var Tryggve, som visade och talade om svensk järnvägspost.

Därefter vidtog dragningen i Årslotteriet. 145 lotter fördelade på 33 medlemmar, vilket ger ett närvaroantal på 16,1 personer per möte i genomsnitt. Detta är en ökning från 1994 med 11,5 %. Bo, som är medlem för första året hade turen att vinna 1:a priset. 2:a priset gick till Johnny och 3:e priset till Walter. Mötet avslutades med lussekaffe.

Vårsäsongen 1996 inleddes den 11 januari med 18 närvarande, varav 1 gäst. Mötet ägnades åt visning av en video om Färöarna och Sverige under 2:a världskriget. Alla 52 objekten såldes på auktionen. Närvarolotteriet vanns av turgubben Hasse W.

Årsmötet hölls den 8 februari. Styrelsen och övriga funktionärer omvaldes.

Ordförande.	Johnny Pernerfors
Vice ordförande.	Rudolf Krümmel
Sekreterare	Kaj Librand
Kassör.	Lennart Engström
Auktionist.	Tom Rinman
Revisor.	Ingvar Ottosson
Revisorssuppleant.	Bengt Pählman

Miniutställare på årsmötet var Tom, som visade Bornholmsstämplar. Närvarolotteriet vanns av turgubben Walter och 2:a priset gick till Eva (även gäster kan vinna). 19 medlemmar och 1 gäst närvarande.

Kaj Librand

Fakta om Íslandssamlarna

Föreningen Íslandssamlarna

Ordförande

Stig Österberg
Pl 1433
136 91 Haninge

Sekreterare

Per Olov Abrahamson
Söderberga allé 38
162 51 Vällingby

Kassör

Leif Nilsson
Södersvik 9074
761 94 Norrtälje

Íslandsklubben i Göteborg

Johnny Pernerfors
Draggensgatan 5
418 77 Göteborg

Kaj Librand
Dirigentgatan 2
421 38 Västra Frölunda

Lennart Engström
Lyckegatan 4 G
434 32 Kungsbacka

Vem vänder Du dig till i följande frågor

Medlemsavgifter	Kassören
Adressändringar	"
Medlemskap	Sekreteraren
Rapporter	"
Försäljning av gamla Rapporter och bilagor å 5 kr per st + porto	Kassören
Försäljning av Nummerstämpelhandboken å 190 kr + porto	"
Auktioner och erbjudanden i Rapporten	"

Från min horisont

Ännu i nådens år 1996 har jag inte slutat att fundera på, varför ostämplade frimärken måste vara postfriska? För oss samlare borde det vara så att snyggt centrerade märken med hel tandning, borde vara det vi letar efter. Hur baksidan ser ut är för min del inte så viktigt, bara det att märket är helt och rent. När det gäller äldre märken är det nog snarast en nackdel om originalgummit är kvar, det har ju hänt att märken spruckit sönder. Förresten är det väl så att man för en billig penning kan köpa en omgumming av gamla märken. För en vanlig samlare är det nog väldigt svårt att se skillnad på originalgummi och omgumming. Det enda som skiljer är, som jag ser det, priset. I de flesta fall 50 % dyrare för postfriskt. Hör gärna av dig om du har synpunkter på det här! Tyvärr är det dock så att om man vill sälja märken med fastsättare, så är det nästan omöjligt, man kan undra varför?

På våra senaste möten har vi haft intressanta föredrag om tjänstemärken och inte bara Ísland, utan även andra samlingsområden, Grönland och Färöarna har avhandlats. Synd bara att inte fler tar tillfället iakt och får lite kunskap och trevlig samvaro på våra möten.

Jag har deltagit på ett par andra frimärksklubbers möten och där funnit att precis som hos oss har medelåldern blivit väldigt hög. Vart har alla samlare mellan 20 och 50 år tagit vägen? När åldern börjar bli upp emot 40 har man väl i de flesta fall bildat familj och kanske slutat med aktiv idrott på hög nivå, då borde filatelin vara en panggrej.

Slutar med att säga välkommen till ett nytt fint samlarår.

Stig Österberg.

Här kommer, något försenat 1995 års klurigheter från Ib Schock, som jag tyvärr inte hann få med i Jubileumsrapporten som gick i tryck tidigt. Det är som vanligt ett brev, eller i detta fall ett fylgibrjef, vars frankering kan berätta en hel del om man bara vet tillräckligt om tryckupplagor och portosatser. Ib skriver i sitt följebrev:

Det kanske inte är särskilt spännande, men det ger möjlighet att nämna en massa fartygsnamn och avgångsdatum från København och det kanske är intressant för många islandssamlare.

Sekr.

Her er så "JULEBREVET" 1995.

Et ganske almindeligt følgebrev for en pakke regnskabsbilag fra den islandske regering til finansministeriet i København. Pakken er værdideclareret 200kr.00 a. - vejer 3.250 g og er afsendt fra R.vik mandag 11.X.15. Pakkepostkontoret i Reykjavik har annulleret med sit B2c1 (28) stempel, som de havde fået den 8. april 1914. Kontoret var blevet selvstændigt den 1.1.1914, men havde da intet stempel og måtte derfor frem til midt i april 1914 genbruge det ældgamle Reykjavik type A-stempel fra 1870. Det nye B2 stempel fik i begyndelsen af 1915 en hård medfart, idet yderringen over JA i Reykjavik fik en kraftig bule. Den er der stadig i oktober 1915 - se selv efter!

Toldpostkontoret i København har kun sat sit "Toldfrit" stempel på brevet, men pakken har sikkert fået andre stempler.

Portoen for en sådan pakke er iflg. Ebbe Eldrup og Torben Jensens taksttabel fra 1.1.08 til 25.10.17. grundtakst 20 aur + 5 aur pr. pund (½kg/500g) 3.250g= 7 pund x 5 aur = 35 aur + assurancepræmie 20 aur pr. 250kr. = ialt porto 75 aur.

- så langt så godt - og helt almindeligt.

Frankering: der er ikke et 75 aur mærke til rådighed - det første er Gullfoss i 1932 - så der skal mindst 2 mærker til

50 aur Fr.VIII er der masser af i R.vik i 1915. Det blev trykt hos H.H.Thiele i Kbh. og sendt til R.vik med "Botnia" den 4.2.1912 i et oplag på 1164 ark. Så sent som i december 1925 var der 398 ark tilbage og de blev overtrykt til 10 kr.

Der var andre 50 aur mærker. 50 aur 2-konger fik man 1000 ark af med "Kong Helge" der afgik fra Kbh. 12.5.07 og yderligere 1000 ark med "Esbjerg" 16.6.07. De første 1000 ark var sikkert brugt, men resten blev gemt længe og først anvendt til overtryk flyvemaskine i 1929 (489 a.) og endelig blev de sidste 500 ark til tjenestemærker i 1936.

50 aur Chr.IX fra 1902 hvor man modtog 1975 ark var også på lager - for i 1925 brugte man 996 ark til overtryk 30 aur.

Så er et 25 aur mærke passende - og dem var der ligeledes mange af. 25 aur Jon Sigurdsson fra 19.12.11 kom med "Kiew" fra Kbh. 28.11.11. Man fik 1805 ark, men gemte 495 af dem til et overtryk 2 kr. i januar 1926. Næste var 25 aur 2-konger fra 1907. Her fik man 1500 ark med "Kong Helge" 12.5.07 og yderligere 1500 ark med "Esbjerg" 16.6.07. Disse blev også gemt (glemt) godt, idet 1498 ark i 1922 kunne anvendes til 20 aur overtryk. Da er sidste mulighed 25 aur Chr.IX hvoraf man fik 2975 ark i oktober 1902. Man gemte af dem 1479 ark til overtryk 20 aur i november 1921. Der var altså masser af 25 aur mærker til rådighed - men ingen i brug 1 1915 til vort følgebrev.

Man kan undre sig over at der i 1915 endnu lå så store lagre af gamle frimærker - væsenligst højere værdier - i Reykjavik og at man ikke brugte dem. Der kan sikkert gives mange gode forklaringer på dette - men kongerne var jo døde og en Chr.X sad fra 1912 på tronen. Han kom først på frimærke i 1920. Se iøvrigt rapport 69 fra sept. 1987 om emnet overtryksmærkerne i 1920-tallet.

Vi mangler en 25 aur - og der er utallige muligheder, bl.a. 20+5 - 15+10 - 15+2x5 - 10+3x5 - 5x5 - og endelig den valgte 2x10+5 Jeg skal ikke gennemgå dem alle, men den valgte er også morsom nok. Der er nemlig tale om begge udgaver af 2-konger - den fra 1907 og den fra 1914.

10 aur mærkerne er med vm. krone og tk. 12 $\frac{3}{4}$. De leveredes første gang med "Kong Helge" 12.5.07 og sidste gang med "Holar" 25.5.14 (3936 ark). De 2 10aur på følgebrevet er sikkert fra denne sidste sending. Det nye 10 aur 2-konger med vm.kors og tk. 14 x 14 $\frac{1}{2}$ er først leveret med "Island" 26.8.16-

5 aur mærket i den nye udgave - vm.kors og tk. 14 x 14 $\frac{1}{2}$ er leveret med "Ceres" 13.6.14 med 200 ark, "Botnia" 30.6.14 med 1694 ark og "Sterling" 13.9.14 med 3479 ark - og vor frankering er sikkert fra sidstnævnte.

- altså 3 forskellige udgaver 1907-1912 og 1914 på samme følgebrev - almindeligt?

Så meget om så lidt - men det er jo også ganske almindeligt.

- og hvor har han (jeg) så alle de afskibninger og oplagstal fra? Erik Jensen på postmusæet i København lavede i 1982 en liste over alle forsendelser fra Danmark til Island af 2-konger udgaverne til vort gode medlem Lief Fuglsig i Ringkøbing. Tak for det.

Nya böcker om isländska frimärken

Från vår medlem i Norge, Eivind Kolstad, har vi fått både nyhetsanmälan och recension av två nya böcker som handlar om Island och isländska frimärken. Böckerna säljs av Postphil i Reykjavík, men kan också köpas via Eivind. Jag har själv, som hastigast, bläddrat igenom dessa böcker och kan, liksom Eivind, på det varmaste rekommendera dem till Rapportens läsare. sekr.

Don Brandt: Exploring Iceland Through Its Stamps (1991)
Walking Into Iceland's Postal History (1995)

Ex-Californieren Don Brandt har bosatt sig i Reykjavik, og viser gjennom disse to bøkene en sann kjærlighet til sitt nye fedreland.

Her har han vevet sammen historie, kultur, geografi, dyre- og fugleliv, ja, kort sagt alt som kan relateres til islandsk filateli. Forfatteren er nemlig en pasjonert (og pensjonert) frimerkesamler, og bøkene er skrevet med det filatelistiske aspekt som det viktigste.

Samtidig er Don Brandt en habil filosof, og filosofiske betraktninger og innspill møter leseren rett som det er. Stemplene spiller en stor og viktig rolle i illustrasjonene i disse bøkene; ja, jeg tar ikke for sterkt i når jeg sier at nettopp stemplene er det viktigste enkeltelement, den berømte røde tråden, som går gjennom begge bøkene.

Forfatterens litterære kvaliteter er udiskutable: Don skriver lett og ledig, og selv for en skandinav uten spesielle engelskkunnskaper ut over "skoleengelsken", skulle ikke språket by på store problemer.

Kapitlene er mange og mangfoldige, og alt er selvsagt ikke like interessant. Men enhver islandssamler eller islandsinteressert burde finne mye spennende stoff.

Kapittelet om det ubebodde, fraflyttede Hornstrandir-området, i Islands nordvestre hjørne, er selve høydepunktet for undertegnede. Fra denne regionen kommer også et par av de sjeldneste brostemplene i Islands filateli: HÖFN og FURUFJÖRDUR.

For en brotypesamler er også kapittelet om Reykjaviks små og (nesten) glemte brevhus spennende lesning. Disse brevhusene eksisterte på 1950-70-tallet, før hovedstaden vokste seg større og mektigere. Og stemplene fra diosse 10-12 brevhusene er med få unntak ekstremt sjeldne.

Don Brandts bøker fortjener en større leserskare enn hva tilfellet er til nå. Her i Norge er den siste boken like sjelden som et brostempel fra Undraland!

Bøkene koster ca. 250 kr. pr. stk og kan bestilles fra Frimerkjasalan i Reykjavik. De kan også skaffes via undertegnede. Ta gjerne kontakt.
Eivind Kolstad.

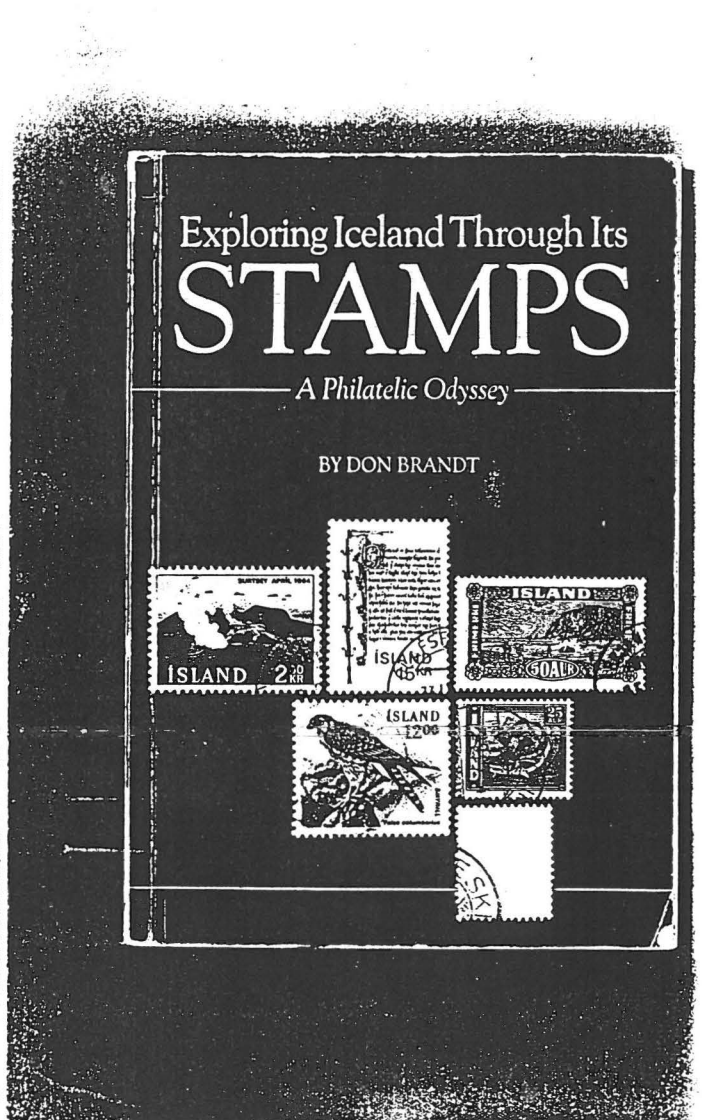
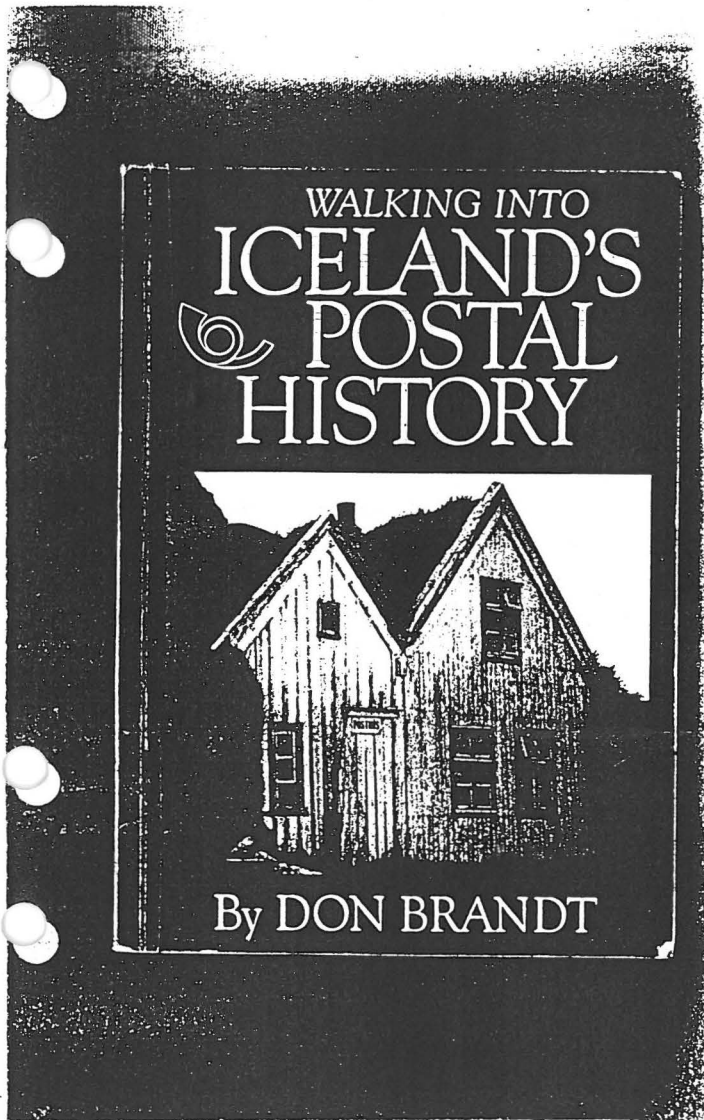
Adresse:

Snurråsen 84

3748 SILJAN

Norge

Tlf. 35 94 14 20.

FRIMERKJASALAN
POSTPHIL

The Icelandic Philatelic Bureau
P.O. Box 8445 IS-128 Reykjavik, Iceland
Tel: (+ 354) 550 6054 Fax: (+ 354) 550 6059

Email: postphil@simi.is
Internet: <http://www.simi.is/postphil>

Vättar ställer till det för isländskt vägbygge

Ovanstående rubrik stod att läsa i Göteborgsposten den 17/10 1995 och jag tycker att den är så rolig och intressant att jag inte vill undanhålla den för Rapportens läsare.

Reykjavik

Det började med att shaktmaskinerna förra månaden ideligen gick sönder framför ett stenblock, som måste bort för vägbyggets skull.

Entreprenören löste till slut problemet på islänningars vis: med hjälp av ett medium som tog reda på varför vättarna ställde till besvär hela tiden.

Vår grundinställning är att inte förneka detta fenomen säger ingenjör Birgir Gudmundsson på isländska vägverket till Reuter. Vi går varsamt fram. Det finns folk som kan förhandla med vättar.

Omkring 10 % av islänningarna tror på naturväsen och lika många förnekar deras existens. Resterande 80 % vill inte utesluta att de kan finnas, visar en opinionsmätning.

I fallet med stenbumlingen förklarade det tillkallade mediet, "Regina", att vättarna inte längre bodde i själva stenen utan hade flyttat lite längre bort. Men de krävde att stenen skulle avlägsnas på ett värdigt sätt och inte bara sprängas i bitar.

Stenen vid Ljarskógar tre timmars bilfärd norr om Reykjavik blev riksbekant och Regina intervjuares i etermedierna. Det var nog första gången som isländska radion citerade vättar, även om det var indirekt.

Sagornas väsen verkar aldrig vara långt borta i Íslands landskap av vulkaner och geysrar. Vem som helst kan se att lavastenarna är troll som glömt sig kvar och förstenats vid solens första strålar en tidig morgon.

Jag tror att vättarna vill att människorna skall bevara naturen, säger Erla Stefansdottir, som är konsulent åt vägverket och därtill pianolärare.

Hon säger att vättarna inte bara bor ute på landsbygden utan också i städerna, och att de tycker om musik. Hon har tänt ljus och spelar Händels Water Musik på stereon i sin Reykjavíklägenhet.

Jag ser vättar på bordet just nu. Där, där och där. De ser ut som små människor. Jag behöver inte tro på sådana saker, jag ser dem. Jag har alltid sett dem.

Hon säger att man inte alltid får skylla på vättarna när vägarbetarna får problem. Tro inte på allt vad folk säger. Människor är rätt bra på att ställa till saker själva också.

Isländska språket har betytt mycket för att bevara folktron, eftersom människor här fortfarande kan läsa de gamla sagorna i originalversion.

Arni Björnsson, chef för Nationalmuséets etnologiska avdelning, säger att tron på vättar, älvor, troll och tomtar ofta speglar den enkle bondens dröm om en finare värld.

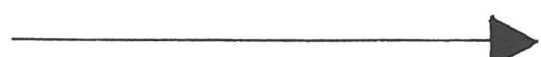
"Huldufolk". det gömda folket, lever ett bättre liv än människorna. Deras hus är rena och fina och de äger ofta guld och andra värdesaker. Den fattiges önskedröm, med andra ord.

Arni Björnsson har intervjuares landsmän och ställt samman en bok om 500 olika slags naturväsen.

Islänningarna är ett skeptiskt folk, men de är också ödmjuka och vill inte utesluta något. Jag är vetenskapsman. Ledsen om jag gör dig besviken, men jag har aldrig sett en vätte eller ett troll. Men vem är jag att utesluta deras existens.

Ja där ser man, undrens tid kanske ännu inte är förbi. Och islänningarna har ju faktiskt lyckats att avporträttera vättar. Se bara på omslaget till deras senaste julfri-märkshäfte. Vad kan det vara, om inte vättar ??

sekr.

Från några utländska, blivande medlemmar har inkommit ett par fax med förfrågningar om isländsk militärpost från andra världskriget. Om någon medlem har något sådant till övers, för byte eller försäljning, får jag be er att ta kontakt direkt med annonsören. Alltså inte via föreningen. sekr.

I am searching for World War II censored (1939-1945) covers from Iceland (to and from) Should your members be able to assist me I would be most appreciative.

Sincerely
Dean W. Mario
933 Dudley Street
Saskatoon, Saskatchewan
Canada S7M 1K8

At the very moment I build up a new collection for exhibitions which I named **Iceland during W W II**. I am sure you can understand that I have some gaps to give an understandable structure to this exhibit. The main problem exists with items from the **period of British occupation**, but also with covers of a few **Army Post Offices** as they are APO 611, 612, 613 and 614.

From the period of **English occupation** I do need (if possible in any way) one or another cover and other item (perhaps also postcards or telegram)

- from the few German and Austrian internees,
- as sending to English soldiers on Iceland,
- with FPO postmarks with the numbers 89, 305, 307 and 525,
- with the postmark **Home depot R.E.P.S. 18 or 19**,
- the so called **ALABASTER/Air Mail** with the 2-line cancel (must be very rare),
- with more seldom military censor-marks,
- with the postmark 005 of the Royal Air Force,
- a censor mark of the Royal Navy.

Does somebody have one or the other items I asked for on stock which he can sell me? I would be glad to get an offer from you or someone else.

Does somebody have other material which could be helpful for my collection ?

With kind regards

Gerhard Müller
D-65824 Schwalbach a Ts
Friedrich-Stoltze-Strasse 42
Germany
Fax: Germany-6196-86310

Nya fakta om de isländska torvhusen

I Rapport nr 98 fanns en artikel, skriven av en islänning numera boende i Norge, som handlade om varför det finns så få skildingbrev och inhemska aur-brev bevarade. Kontentan av brevet var att de isländska torvhusen var fuktiga invändigt och inte särskilt lämpliga för förvaring av brev och frimärken.

Nu har vi fått svar från en annan islänning, Helgi Gunnlaugsson, som bestrider uppgiften om att torvhusen skulle vara särskilt fuktiga inomhus. Helgi skriver att han är 84 år och att han vuxit upp i ett sådant hus. Han har därför egna erfarenheter av hustypen och menar att de inte var fuktiga inomhus.

Helgi skriver:

Med anledning av ett brev från Gudmund Thórgrímsson i Rapport nr 98 om bland annat skildingmärken och brev, vill jag skriva och påpeka vissa missförstånd hos honom. Herr Thórgrímsson må vara född i Dala eller Bardarstrandarsysla, han verkar känna till förhållandena där. Kanske bodde han där större delen av sin uppväxttid. Han talar om bostadshus av torv med takläckage och stor fuktighet, som verkade förödande på papper, frimärken och brev. Timmer användes i liten utsträckning inomhus då det var dyrt och måste importeras för dyra pengar. Han överför dessa förhållanden till hela Island under 1800-talet, ja ända in på 1940-talet. Jag betvivlar inte hans kunskaper, men de måste vara begränsade till nämnda syslor.

Från Landnamstid fram till 1400-talet har timmer importerats från Norge och därefter från Danmark. Därtill kommer så kallat drivtimmer. Det kommer till nord och östlandet, med havsströmmarna från Sibirien, där de stora floderna för det med sig från skogarna till havet, numera dock i liten skala. Landnamsmännen, som var duktiga hantverkare både med trä och järn, använde detta i sina hus.

Jag är född i Breiddal på östlandet och bodde där till 18 års ålder, då jag flyttade till Reykjavík för att utbilda mig till snickare. Mina kunskaper inom detta område kan alltså sägas vara trovärdiga.

Huset som jag växte upp i var i två våningar. Bottenplanet var ca. 6,5 x 12 m. uppdelat på kök och storstuga med en takhöjd av ca. 2,20 m. Det övre planet var vid väggen ca 80 cm. högt varefter taksparrarna höjde sig i ca. 45 graders lutning. Väggarna var uppbyggda av sten och torv. Underst låg ett varv med stora stenar, så ett lager av ca 5 cm tjock torv, sedan sten och torv på samma sätt in och utvändigt upp till taket. Mellan de yttre och de inre stenarna laes mindre sten och jusor för att stötta, dessutom torv och trampad jord, dels för isolering dels för att fylla ut mellanrummet. Väggarna var ca. 80 cm. tjocka nedtill, men smalnade av något upptill. Golvet till det övre planet var fäst vid den inre delen av väggen. Invändigt var väggarna klädda med panel, lagd på 1 1/2" x 6" hyvlade vågrätt. De började att läggas nederst på taket med 1" överlappning så att vattnet kunde rinna nedåt men inte in. Bräderna ströks sedan med fernissa eller tjära. Därefter lades ett lager av torrt gräs och löv och däröver ett lager torv med gräset nedåt och ytterligare två lager torv med gräset uppåt så det kunde växa samman ordentligt och bli mycket vackert. Huset blev således mycket bra isolerat. Nödvändig värme erhöles från spisen i köket via ett järnrör upp genom taket.

Vanligtvis var husen byggda endast i ett plan, med liknande planlösning som förut nämnda, men ihopbyggda, två, tre eller fyra, sida vid sida efter behov och efter de yttre förhållandena, vilket framgår av bilder av gamla isländska bondbyar. Och därmed slut på denna läckagehistoria.

Skildingarna utgivningsdag var den 1 januari 1873 och de var endast giltiga till den 27 september 1877. På den tiden hade frimärkssamlandet blivit en utbredd hobby ute i Europa och danska köpmän köpte här upp frimärken i spekulatión. I hur stor

utsträckning är okänt, Mest kända är W Fischer och hans son Frederik Fischer, ej att förglömma Dietlev Thomsen som köpte upp restupplagan av skildingmärkena av postmästare Briem i Reykjavík 1890.

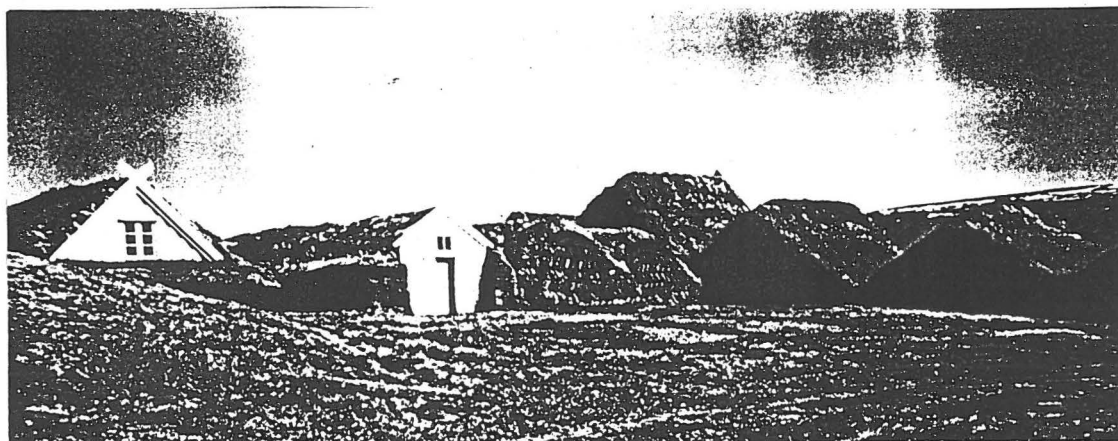
Postbefordringen runt om i landet var blygsam på den tiden. Det var liten brevväxling för gemene man. Mest skrev man släktingar emellan. Brevet bevarades som klenoder, tills de förstördes eller brändes, för att inte komma i orätta händer.

Det kan vara en förklaring till att skildingbrevet är så sällsynta.

Helgi Gunnlaugsson.

Jag tycker att Helgis brev är fantastiskt intressant och jag hoppas att jag översatt det rätt. Här får vi inte bara en beskrivning av hur de gamla isländska husen var uppbyggda, av en som var med på den tid då de fortfarande var i bruk, utan också en trovärdig förklaring till att de nog inte var så fuktiga som åtminstone jag själv tidigare trott. Detta med panel lagd på läkt, tyder på att luft kunde passera mellan brädfodringen och stenväggen och på så sätt transportera bort den fukt som otvivelaktigt fanns där.

Jag ber att få tacka Helgi å det varmaste för hans brev och avvaktar nu spännt nya inlägg i debatten
sekr.

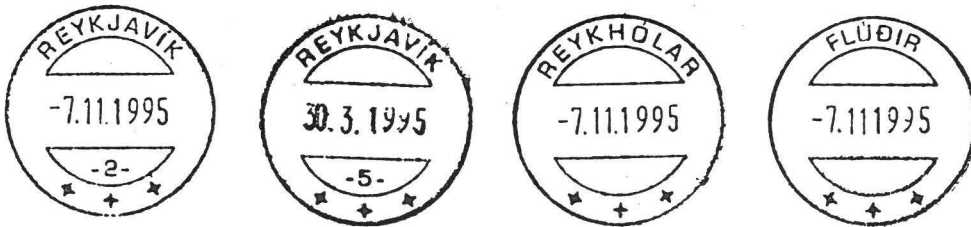
Bilder från Glaumbaermuséet. En torvgård, byggd på 1800-talet, som består av 16 sammanbyggda hus.

Finnur Kolbeinsson i Reykjavík som brukar förse oss med avtryck av nya ísländska stämplar har åter varit vänlig att sända oss avtryck av de allra senaste, alla av typ B 8b.

Två av dem är från lokala postkontor i Reykjavík och om dessa är väl inte så mycket att orda. Ett avtryck kommer från Reykhólar uppe i en av "mina" syslor, Austur Bardarstrandarsysla. Reykhólar är en ganska sent öppnad bréfhirding (1945), då man övertog både jobb och stämpel (STADUR BARD typ B 2a) från det närbelägna Stadur (4), Vad man kan utläsa av kartan finns det i Reykhólar, förutom den obligatoriska kyrkan, även en sådan modernitet som en flygplats.

Det fjärde avtrycket är från en plats i Árnessysla, "Flúdir", som jag inte ens kan hitta på kartan. Även Flúdir öppnade sent (1958), och har tidigare endast haft en enda stämpel av typ B 8e, vilken förmodligen nu slitits ned och ersatts. Kanske någon av medlemmarna, som är ägare till en mera detaljerad karta än den jag har, kan ge mig en mer detaljerad beskrivning om var Flúdir är beläget, Árnessysla är ganska stort.

sekr.

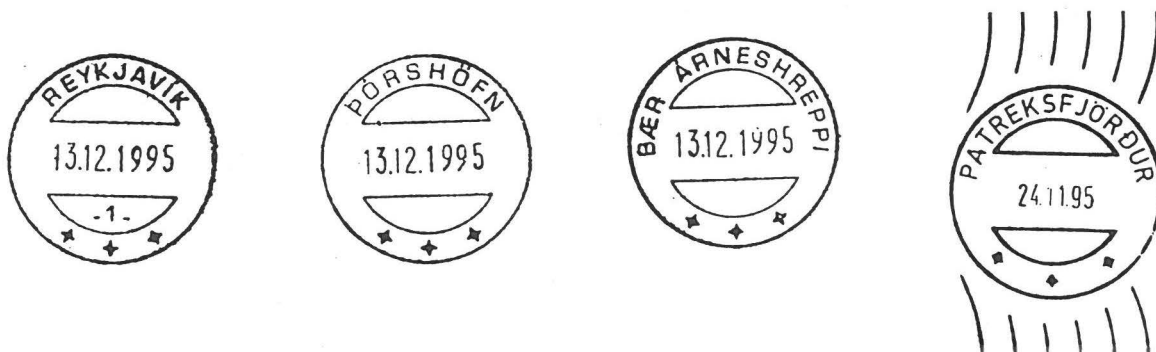
Sedan ovanstående skrivits, har Finnur sänt mig ytterligare stämpelavtryck. Íslänningarna är tydligen i stöten med att byta ut gamla utslitna stämplor just nu och det gläder naturligtvis en gammal stämpelsamlarfantast som jag. 3 nya stämplor av typ B 8b samt 1 rullstämpel av typ R 8a har vi begåvats med. En är från huvudpostkontoret Reykjavík 1 och den är det väl inte så mycket att skriva om.

Pórshöfn däremot, som öppnade som BH 1899 och då fick C 2-PÓRSHÖFN är intressantare! Stämpeln tappade P:et 1902, men fick ändå användas ett år, innan man fick N 1a-58 som ersättning. 1911 upphöjdes Pórshöfn till PA och fick då en B-stämpel av typ B 2c1, vilken höll ända fram till 1970, då den ersattes av en modernare stämpel av typ B 8e. Nu har tydligen även den, efter 25 år, tjänat ut och ersatts.

R 8a-stämpeln PATREKSFJÖRDUR däremot, tror jag mer kompletterar än ersätter den befintliga stämpeln B 8b, som orten fick så sent som 1991. Patreksfjörður öppnade redan 1878 och har en efter ísländska mått ganska brokig stämpelflora att se tillbaka på. Även namnet har ändrats flera gånger. Från det ursprungliga Vatneyri (1878-1890) till Geirseyrri (1891-1899), så Vatneyri igen (1900-1906) innan man slutligen bestämde sig för Patreksfjörður som också är namnet på den fjord vid vilken orten är belägen. Samtidigt passade man också på att klassa upp Patreksfjörður till PA. Patreksfjörður är också det västligast belägna postkontoret i Ísland sedan beéfhirdingen Hella (1) drogs in 1947.

Men det intressantaste av Finnurs nya stämpelavtryck kommer från BÆR ÁRNESHREPPI, som vad jag kan förstå, är ett helt nyöppnat postkontor! Inte så vanligt i Ísland numera. 2 platser med namnet Bær har tidigare haft stämplor; Bær (1) i Reykhóla och Bær (2) i Bæjarhreppur, men båda är sedan länge nedlagda. Detta nya Bær, som följdriktigt bör kallas Bær (3), är liksom Bær (2) beläget i Strandasysla, men jag har inte kunnat återfinna någon av dem på ovan nämnda karta (tydligen dags att inhandla en ny och mer detaljrik). Kanske vi här kan få lite hjälp av någon av "våra" íslänningar, för en bättre beskrivning av var dessa båda Bær är belägna.

sekr.

Något lite från Färöarna

Det är inte ofta det skrivs något om Färöarna i Rapporten, en brist som jag inte riktigt vet, vad vi skall kunna göra något åt. I Stockholm har vi bara en medlem som samlar Färöarna med någon större intensitet och även i Göteborg är det tunnsått med Färosamlare.

Nu har jag i alla fall i en gammal fotostatkopia från 1980, som egentligen behandlar något helt annat, hittat en liten artikel om tidiga "Postskibe" till Färöarna. Vem som har skrivit den förtäljer inte sagan, men den kan väl ändå vara intressant att läsa. Då Rapportens läsare sedan gammalt är väl förtrogna med det danska språket, har jag heller inte funnit någon anledning att översätta artikeln, utan läsarna får ta den som en del av sin utbildning i detta ädla språk. sekr.

Færøerne - Postskibe

Indtil 1856 blev posten mellem øerne og den øvrige verden besørget gratis af Den kongelige Monopolhandels skibe. Ved monopolhandelens ophævelse 1.1.1856 og til 1858 var der næsten ingen postforbindelse mellem Færøerne og Danmark.

En tidligere søofficer i monopolhandelen gjorde i vinteren 1857-58 to dobbelte rejser med post og varer mellem Tórshavn og Skotland med sin yacht »Fortunan«.

I 1857 tilbød firmaet Koch & Henderson regeringen på nærmere betingelser og med et årligt tilskud at besørge postfarten til Island og Færøerne, hvilket regeringen accepterede. Dette medførte at skibet »Victor Emanuel« anløb Tórshavn 12 gange i 1858.

»Arcturus« (ovennævnte med nyt navn) og »Odin« 9 gange i 1859.

»Arcturus« 12 gange i 1860 - 1863.

»Arcturus« og »Phønix« og »Lady Havelock« 10 gange i 1864.

»Arcturus«, »Phønix« og »Anglo-Dane« 14 gange i 1865, o.s.v. til 1870.

I 1870 blev orlogsskonnerten »Diana« ombygget til post- og passager-skib og besørgede i årene 1870-1875 alene posten og anløb Tórshavn 14 gange årligt.

Fra 1876 til 1879 besørgedes posten af »Diana« og DFDS og fra 1880 af dette selskab alene. Foruden Tórshavn blev Tvørouri anløbet nogle gange.

Brev befordret med postskibet Diana (1870-79) fra København til Trangisvaag.

Senere har andre selskaber og skibe deltaget i postbesørgelsen, således i 1890'erne »Thore«, »Otto Watnes Arvinger« og »Vaagen« (1892).

Fra 1908 har det Bergenske Dampskibsselskab vedligeholdt ruten Berger - Færøerne, bl.a. med båden »Lyra«.

Nytt Balbo-brev

Det är nu ett bra tag sedan, (Rapport 94) jag kunde inrapportera något nytt Balbo-brev! (börjar dom ta slut tro?) Men vid genomgång av ett ganska stort antal engelska auktionskataloger från 60-talet, (ett arv från Pelle Hanner) hittade jag faktiskt en något beskuren bild av Rek-nr 72 i en katalog från Harmer Rooke från 1965. Bilden som faktiskt är i färg, visar visserligen inte Rek-etiketten, men av texten i katalogen kan man läsa sig till att bilden visar nr 72. Det här brevet, med vad man kan kalla "standardfrankering", såldes för 875 £, eller cirka 10 000 på den tiden ännu ej devalverade svenska kronor.

I samma bunt med kataloger hittade jag också, i en katalog från Stanley Gibbons, en bild av ett annat Balbo-brev, nr 185, (även detta beskuret) vars existens vi kände till, men om vilket vi inte hade några data. För detta brev, med samma frankering som det tidigare nämnda, fick köparen år 1967 punga ut med 1 000 £.

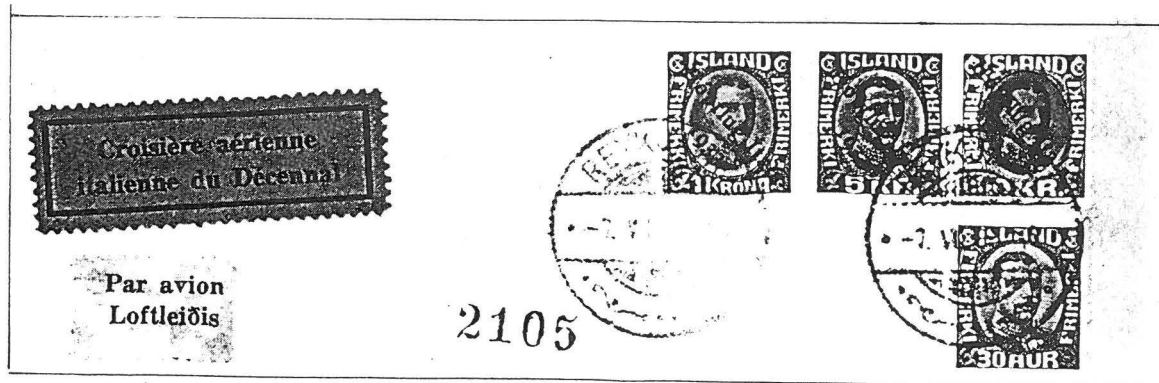
Vi känner numera till 119 Balbo-brev men av dem är det hela 25 st som vi helt saknar någon som helst form av bilder eller andra data om och ytterligare 8 st där vi har beskrivning av breven men inget bildmaterial.

Jag vill därför ännu en gång uppmana alla medlemmar att hålla ögonen öppna efter kända och okända brev, framför allt i auktionskataloger från kontinenten som vi här uppe i Norden inte alltid har tillgång till samt att sända in bilder, (helst i färg) text-material och gärna slutpriser till mig! sekr.

237 . . . — Ditto, the set, superb used on Registered cover with additional 30a. value, flown to Loeffler (U.S.A.), Chicago C.D.S. of July.17. on reverse, the cover additionally bears Reykjavik Registration label No. 72, very clean and exceptionally rare cover (Colour Photo—on Cover)

Cover / £850 \$2380

256 . . . 1933 Balbo 1k., 5k. and 10k., the set of three, superb used in combination with Postage 30a. on registered flight cover to Holland (Registration No. 185), neatly cancelled with Reykjavik c.d.s., variety of transit markings on reverse, one of the great rarities of the Balbo flight. (Cat. Bolaffi 2,900,000 Lire). (Photo—Plate 14)

£1000 \$2800

Siddegis och Ardegis

I våras dök de plötsligt upp, på var sin auktion, de båda svåra stämplarna, *Ardegis* hos Höijland och någon månad senare *Siddegis* hos Lars Tore Eriksson. *Ardegis*-stämpeln tyvärr överklottrad med kulspetspenna, något som näppeligen fanns när stämplarna var i bruk, medan *Siddegis* däremot var helt intakt på ett vackert vykort från 1902.

Dessa båda parhästar, *Ardegis* (på förmiddagen) och *Siddegis* (på eftermiddagen) förekommer mycket sparsamt på i huvudsak isländska helsaker från sekelskiftet och ses sällan på auktionerna. De blev under en övergångsperiod använda på postkontoret i Reykjavík, tillsammans med den ordinareie brostämpeln som emellertid saknade tidsangivelse. Stämplarna användes endast när postpersonalen ville markera att något var inlämnat för sent för den ordinarie turen på för, resp. eftermiddagen. Om ett brev t. ex lämnades in för sent för att hinna med förmiddagsturen, stämplades det *Ardegis*. Lämnades det in efter klockan 3 och således inte hann med eftermiddagsturen, stämplades det *Siddegis*. Det var dock, av det låga antalet bevarade brev att döma, mycket sällan som stämplarna användes.

Under tiden jag skrev ner dessa rader, dök något upp i mitt minne om att jag i någon gammal FH-nytt läst något som Axel Miltander skrivit om dessa stämplarna. Sagt och gjort. Jag började leta bland mina gamla årgångar av denna, numera tyvärr nedlagda publikation, ur vilken jag i min ungdom köpte en hel del bra isländskt material till billiga priser. Och minsann, i nr 1 av årgång nr 25 från februari 1972 hittade jag den. En artikel som Mille då skrev om isländska fynd han gjort och om hur han en gång lurade Einar Lundström, vilket numera lär vara preskiberat. Jag har tidigare frågat Mille om jag får knycka något av det han skrivit till Rapporten och fått hans medgivande så därför citerar jag ur artikeln:

Och det finns minnen man inte glömmer.

Till exempel den gången Bernhard Beskow och jag satt i midnattsljuset i tredje våningen i ett hus i Reykjavík och tittade på frimärken och gamla brev. Ibland gick våra blickar ut genom fönstret och mot fjället Esja som lyste blått vid horisonten. - Herre jösses, skrek Bernhard. Ser du inte vad du håller i handen!

Jag måste ha ryckt till som väckt ur en slummer. För jag minns att jag blev en aning rädd. Om vi varit i tropikerna kunde det ha varit en mapila eller en annan liten giftig orm som krupit ur ett album.

Ser du inte att det är Siddegis och Ardegis! Dom måste du ha!

Jaså sa jag och vände ett par brevkort jag höll i handen, fortfarande utan att begripa så mycket.

Men så såg jag det: rakstämplarna i violett på framsidan och kronan där inunder, kända i kanske fem, sex exemplar.

Jag kommer nog aldrig att sälja dem heller.

Om du har ändrat dig Mille, så är jag spekulant!

sekr.

Siddegis

Ardegis

A B C D E

Nr. 33
F63
Pris: 7-

Nr. 34
F63
Pris: 7-

Nr. 35
F63
Pris: 7-

Nr. 36
F.63
Pris: 7

Nr. 37
F63
Pris: 7-

Nr. 38
F64
Pris: 3-

Nr. 39
F64
Pris: 3-

Nr. 40
F64
Pris: 3-

Nr. 41
F64
Pris: 3-

Nr. 42
F64
Pris: 3-

Nr. 43
F65
Pris: 2-

Nr. 44
F.65
Pris: 2-

Nr. 45
F.65
Pris: 2-

Nr. 46
F65
Pris: 2-

Nr. 47
F65
Pris: 2-

Nr. 48
F66
Pris: 20-

Nr. 49
F66
Pris: 20-

Nr. 50
F66
Pris: 20-

Nr. 51
F.66
Pris: 20-

Nr. 52
F.66
Pris: 20-

Nr. 53
F67
Pris: 2-

Nr. 54
F67
Pris: 2-

Nr. 55
F67
Pris: 2-

Nr. 56
F67
Pris: 2-

Nr. 57
F67
Pris: 2-

Nr. 58
F68
Pris: 20-

Nr. 59
F68
Pris: 5-

Nr. 60
F68
Pris: 20-

Nr. 61
F68
Pris: 20-

Nr. 62
F68
Pris: 20-

Nr. 63
F69
Pris: 8-

Nr. 64
F69
Pris: 8-

Nr. 65
F.69
Pris: 8-

Nr. 66
F69
Pris: 8-

Nr. 67
F69
Pris: 8-

A

B

C

D

E

Nr. 68
F85
Pris: 25-

Nr. 69
F85
Pris: 25-

Nr. 70
F85
Pris: 25-

Nr. 71
F85
Pris: 25-

Nr. 72
F85
Pris: 25-

Nr. 73
F86
Pris: 30-

Nr. 74
F86
Pris: 30-

Nr. 75
F86
Pris: 30-

Nr. 76
F86
Pris: 30-

Nr. 77
F86
Pris: 30-

Nr. 78
F87
Pris: 25-

Nr. 79
F87
Pris: 25-

Nr. 80
F87
Pris: 25-

Nr. 81
F87
Pris: 25-

Nr. 82
F87
Pris: 25-

Nr. 83
F88
Pris: 135-

Nr. 84
F88
Pris: 135-

Nr. 85
F91
Pris: 35-

Nr. 86
F91
Pris: 35-

Nr. 87
F91
Pris: 35-

Nr. 88
F91
Pris: 35-

Nr. 89
F.91
Pris: 35-

Nr. 90
F93
Pris: 20-

Nr. 91
F93
Pris: 20-

Nr. 92
F93
Pris: 20-

Nr. 93
F.93
Pris: 20-

Nr. 94
F93
Pris: 20-

Nr. 95
F95
Pris: 275-

Nr. 96
F95
Pris: 275-

Nr. 97
F95
Pris: 275-

Nr. 98
F95
Pris: 275-

Nr. 99
F95
Pris: 275-

A.

B.

C.

D.

E.

Nr. 100
F97
Pris: 40-

Nr. 101
F97
Pris: 40-

Nr. 102
F98
Pris: 40-

Nr. 103
F97
Pris: 40-

Nr. 104
F97
Pris: 40-

Nr. 105
F99
Pris: 15-

Nr. 106
F99
Pris: 15-

Nr. 107
F99
Pris: 15-

Nr. 108
F99
Pris: 15-

Nr. 109
F99
Pris: 15-

Nr. 110
F100
Pris: 40-

Nr. 111
F100
Pris: 40-

Nr. 112
F101
Pris: 70-

Nr. 113
F101
Pris: 70-

Nr. 114
F102
Pris: 100-

Nr. 115
F102
Pris: 100-

Nr. 116
F103
Pris: 60-

Nr. 117
F103
Pris: 60-

Nr. 118
TOLLUR
Pris: 20-

Nr. 119
TOLLUR
Pris: 20-

Nr. 120
F104
Pris: 15-

Nr. 121
F104
Pris: 15-

Nr. 122
F105
Pris: 15-

Nr. 123
F105
Pris: 15-

Nr. 124
F106
Pris: 35-

Nr. 125
F106
Pris: 35-

Nr. 126
F107 TOLLUR
Pris: 35-

Nr. 127
F107 TOLLUR
Pris: 35-

